

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Професійна діяльність та працевлаштування
фахівця-філолога

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика

Силабус вибіркового освітнього компонента «ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ФАХІВЦЯ-ФІЛОЛОГА» підготовки бакалаврів, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА. ПЕРЕКЛАД І КОМП'ЮТЕРНА ЛІНГВІСТИКА.

Розробник: доктор філологічних наук, професор Біскуп І.П.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми: Калиновська І. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики, протокол № 1 від 30.08.2024 р.

В. о. завідувача кафедри прикладної лінгвістики: Берладин О.Б.

I. Опис вибіркового освітнього компонента

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання: 2-й
		Семестр: 4-ий
		Лекції:10 год.
		Практичні (семінарські): 20 год. Консультації: 10 год.
ІНДЗ: <u>не передбачено</u>		Самостійна робота: 110 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Біскуб Ірина Павлівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри прикладної лінгвістики
Контактна інформація	м. т. 0661891014
	ibiskub@vnu.edu.ua
Дні занять	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700 (посилання на електронний розклад)
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, що їх зазначено в силабусі.

III. Опис вибіркового освітнього компонента

1. Анотація. Філологічна галузь стрімко розвивається, завдяки чому перелік компетентностей та кваліфікацій студента філолога постійно розширюється. У межах ВОК здобувачі освіти ознайомляться зі стандартом бакалавра та магістра філології, сформулюють власні пріоритети та мотивацію до навчання та працевлаштування, відвідають базові підприємства та установи, де працюють філологи, укладуть власне професійне портфоліо. **Предмет** ВОК – професійна діяльність, компетенції та перспективи працевлаштування фахівця-філолога.

2. Пререквізити й постреквізити. Теоретичне й практичне підґрунтя ВОК «Професійна діяльність та працевлаштування фахівці-філолога» утворюють базові знання,

отримані з таких ОК, як Основи ІТ маркетингу (принципи організації і функціонування бізнес структур, потреба у фахівцях зі знанням іноземних мов, фінансування та взаємодія галузей науки і суспільного життя), Вступ до фаху (структура філологічної науки), Прикладна лінгвістика і комп'ютерна лінгвістика» (практичне застосування знань про мову). До **постреквізитів** ВОК належать ОК Теорія і практика перекладу, ОК Англійська мова, ОК Друга іноземна мова, ОК Література англословянських країн, а також усі решта освітніх компонентів навчального плану, до яких у здобувачів може виникнути додаткова мотиваційна зацікавленість.

3. Мета і завдання. Метою викладання ВОК Професійна діяльність та працевлаштування фахівці-філолога є формування у здобувачів освіти системи знань і вмінь, пов'язаних з подальшим працевлаштуванням та розширення особистої мотивації до навчання на філологічних факультетах.

До основних **завдань** належать:

1. представити перелік загальних та фахових компетентностей стандарту бакалавра та магістра філології;
2. ознайомити здобувачів зі структурою та особливостями навчального плану для філологічних освітніх програм;
3. окреслити перелік основних професій, де існує потреба у фахівцях філологів, ознайомити зі стандартами цих професій;
4. ознайомити здобувачів з роботою підприємств, де працевлаштовані фахівці-філологи, відвідати деякі підприємства та установи;
5. укласти особисті професійні портфоліо фахівців-філологів відповідно до уподобань здобувачів освіти.

4. Методи навчання. Під час викладання ВОК Професійна діяльність та працевлаштування фахівця- філолога використовуються такі методи навчання:

Традиційні:

- *Відповіді на запитання і опитування думок здобувачів.*
- *Аналіз історій і ситуацій;*
- *Дискусії, дебати, полеміки;*
- *Відпрацювання навичок. робота в групах.*

Інноваційні:

- *Моделювання професійної діяльності* – при виконанні професійно-орієнтованих завдань для обраної професії;
- *Метод портфоліо* – при укладанні власного професійного портфоліо;
- *Метод кейсів* – при підготовці авторської моделі обраної професії, розборі професійних вимог, проведення опитування, виявленні ключових переваг і недоліків професії із подальшою аналітичною презентацією результатів.
- *Рольова гра* – при розробці та проведенні імітаційних інтерв'ю з працевлаштування.

В умовах змішаного навчання заняття відбуваються з використанням інтернет-технологій дистанційного навчання: відеоконференції на платформі Zoom або Teams Microsoft, онлайн-чат з викладачем у спеціально створених групах, інформування ЗО через канали у класах Microsoft або Google Classroom.

У результаті вивчення цього ВОК здобувачі освіти **знатимуть:**

- ✓ свої права і обов'язки як члена суспільства;
- ✓ історію та закономірностей розвитку предметної області - філології, її місце у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;
- ✓ особливості використання рідної та іноземних мов в професійній діяльності;
- ✓ спеціальну термінологію для розв'язання професійних завдань;
- ✓ особливості ділової комунікації;

- ✓ стандарти мовної освіти у Європейському Союзі;
- ✓ кваліфікаційні вимоги до професій за філологічним, лінгвістичним та перекладацьким профілем у ЄС.

Вмітимуть:

- ✓ ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- ✓ вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації;
- ✓ організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- ✓ розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства;
- ✓ співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо;
- ✓ використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;
- ✓ мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;
- ✓ оцінювати власний рівень володіння іноземними мовами за шкалою CEFR;
- ✓ укладати професійне резюме рідною та іноземними мовами у форматі Europass;
- ✓ користуватись загальноєвропейськими системами пошуку вакансій та Європейським електронним офісом пошуку персоналу (EPSO);
- ✓ формувати особисте професійне портфоліо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 3 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Особливості організації філологічної освіти в Україні							
Тема 1. Філологічна освіта в Україні.	20	2	2	-	15	1	ДС 5
Тема 2. Стандарти філолога.	20	2	2	-	15	1	ДС 5
Разом за модулем 1	40	4	4	-	30	2	10
Змістовий модуль 2. Пошук роботи і працевлаштування філологів в Україні та Європейському Союзі							
Тема 3. Когнітивні стилі мислення і вибір професії.	21	1	2	-	16	2	ДС + ДБ + РК /5
Тема 4. Професія філолога: огляд.	24	2	4		16	2	ДС + ПР + 5
Тема 5. Пошук роботи. Професійне інтерв'ю і укладання резюме.	23	1	4		16	2	ДС + РГ 10
Тема 6. Мовна освіта у ЄС.	22	1	4	-	16	1	ДС 5
Тема 7. Професійна реалізація особистості у	20	1	2	-	16	1	ДС + ДБ 5

суспільстві.							
Разом за модулем 2	110	6	16	-	80	8	30
Підсумковий проєкт							ПрП 60
Усього	150	10	20	-	110	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ПР – презентація, ПрП – професійне портфоліо, РГ – рольова гра.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 4

Тема	Питання для самостійного опрацювання	
	денна форма	
Тема 1. Філологічна освіта в Україні.	15	Філологічні школи в Україні. Філологія у ХХІ столітті – нові вектори
Тема 2. Стандарти філолога.	15	Стандарт філолога (магістр). Стандарт філолога (доктор філософії)
Тема 3. Когнітивні стилі мислення і вибір професії.	15	Психологічні тести і вибір професії. Соціальні та поведінкові психологічні тести.
Тема 4. Професії філолога: огляд.	15	Професійні стандарти в Україні. Кваліфікаційні та професійні вимоги до філологічних професій в Україні і закордоном.
Тема 5. Пошук роботи. Професійне інтерв'ю і укладання резюме.	15	Загальний огляд ринку праці в Україні. Демографічні проблеми ринку праці в Україні у часі війни.
Тема 6. Мовна освіта у ЄС.	20	CEFR: структура і завдання. Skills Panorama, EPSO – огляд основних функцій.
Тема 7. Професійна реалізація особистості у суспільстві.	15	Навчання упродовж життя. Вибір професії і хобі.
Разом:	110	

IV. Політика оцінювання

Оцінювання здобувачів освіти регулюється [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки](#).

Розподіл балів та критерії оцінювання

Засвоєння ВОК Професійна діяльність та працевлаштування фахівця-філолога передбачає відвідування лекцій і семінарів, опрацювання рекомендованих літературних джерел відповідно до тематики практичних занять, відвідування навчальних екскурсій та написання відгуків про них, підготовку документів і формування власного професійного портфоліо.

Здобувачам освіти може бути зараховано результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється [ПОЛОЖЕННЯМ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки](#) і рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7.

ЗО, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово

отримати додаткові бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю ВОК. У цьому випадку ЗО інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених ЗО отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

За умови представлення здобувачами освіти документів (сертифікатів, свідоцтв тощо), що засвідчують отримані результати та відповідають тематиці, обсягу та результатам навчання, які співпадають з переліком знань та умінь ВОК, здобувачі мають право одноразово отримати додаткові бали до семестрового оцінювання однієї ОК:

- 10 балів при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, мінімальною тривалістю 3 тижні/обсягом один кредит (30 годин); або який складається мінімум з трьох модулів і завершується тестом/тестами із зазначенням набраних балів не нижче 80% правильних відповідей.

- 5 балів при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, мінімальною тривалістю 3 тижні/обсягом один кредит (30 годин); складається мінімум з трьох модулів і завершується тестом/тестами із зазначенням набраних балів не менше набраних 60% правильних відповідей.

- 1 бал при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, без складання тесту, тривалістю від 1 до 3 годин. Одному здобувачеві може бути зараховано не більше як три таких сертифікати, сумарною кількістю – три бали під час оцінювання одного ОК.

Підтвердження подається здобувачем освіти викладачеві не пізніше ніж за 10 днів до дати останнього заняття з ОК. При цьому ЗО у встановлені терміни подає заяву на ім'я проректора та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету відповідно до схвальної резолюції проректора з навчальної роботи та рекрутації з урахуванням [ПОЛОЖЕННЯМ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки.](#)

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. ЗО мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Несвоєчасне виконання завдання.

ЗО повинен аргументувати свою ймовірну відсутність на лекціях із представленням конспекту пропущеного заняття. Відсутність ЗО під час семінарів і тестів без поважної причини буде оцінено в 0 балів. Написання пропущеного тесту можливе лише за наявності медичної довідки чи іншого офіційного документа, що обґрунтовує причину відсутності ЗО на занятті.

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч. 6 статті 42 Закону України «Про освіту») :

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися [Кодексі академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#).

V. Підсумковий контроль

Усі види навчальної діяльності ЗО оцінюються певною кількістю балів, що ЗО отримує відповідно до систематичності та активності виконання завдань. Підсумковий контроль у 8 семестрі здійснюється у формі заліку. Сумарна кількість балів, яку ЗО отримує під час засвоєння ОК, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: зараховано / не зараховано (з можливістю повторного складання). ВОК складається з двох змістових модулів. Підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою утворює сумарна кількість балів за:

1. поточне оцінювання змістового модуля (максимум 40 балів);
2. укладання власного професійного портфоліо, яке складається мінімум із 6 документів (10 балів за кожен документ, максимум 60 балів).

Перелік компонентів професійного портфоліо:

1. Таблиця власних результатів навчання за ОК та ВОК та порівняння з ПРН у Стандарті філолога (10 б.);
2. Результат тесту та аналіз власного когнітивного стилю (10 б.);
3. Презентація про майбутню професію (10 б.);
4. Перелік питань для професійного інтерв'ю за обраною професією (10 б.);
5. Мовний тест за рівнями CEFR (10 б.);
6. CV у форматі Europass (10 б.).

Для отримання заохочувальних балів ЗО має право додати у професійне портфоліо інші вагомні здобутки, які можуть становити цінність при працевлаштуванні. Додаткові здобутки оцінюють у 10 балів максимум за кожен доданий у портфоліо файл. Загальна кількість додаткових документів не може становити більше 2.

Викладач залишає за собою право заохотити ЗО додатковими балами (до 15 балів до поточного оцінювання) за активність під час аудиторних занять, а також за участь у різних видах наукової та навчальної діяльності (публікація статей і тез доповідей, виступи на конференціях тощо).

Підсумкову семестрову оцінку буде виставлено за результатами поточного і підсумкового контролю, якщо ЗО успішно виконав усі завдання, що їх передбачено силабусом і набрав не менше, ніж 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, ЗО здає залік у формі залікового тестового контролю, зміст якого охоплюють модулі, що їх зазначено вище.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Біскуп І. П. Моніторинг якості філологічної освіти та співпраці із стейкхолдерами. *Інформаційні технології у професійній діяльності* : матеріали доп. І наук.-практ. семінару. Луцьк : Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, ГО «Східноєвропейське наукове товариство». (м. Луцьк, 19 травня 2021 року). Луцьк, 2021. С. 5–8.
2. Біскуп І. П., Данильчук А. Л. Мова і глобалізація: інтердисциплінарні чинники мовної освіти. Інноваційний університет і лідерство: проект і мікропроект-V. Варшава, 2021. С. 377–388.
3. Біскуп І. П., Данильчук А. Л., Макарук Л. Л. Філософія, суспільство, мова : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 224 с.
- 4.6 професій для філолога. *Чорноморський національний університет імені Петра Могили*. URL: <https://chmnu.edu.ua/6-profesij-dlya-filologa/>.
5. Професія філолог – перспективи працевлаштування. *Одеський обласний центр зайнятості*. URL: <https://ode.dcz.gov.ua/publikaciya/profesiya-filolog-perspektyvy-pracevlashtuvannya>.
6. Професія Філолог: опис, де вчитися. URL: <https://poprofessii.in.ua/uk/filolog>.
7. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальність 035 «Філологія». Київ. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-bakalavr.pdf>
8. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальність 035 «Філологія». Київ. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf>
9. Become a Philologist: Education and Career Roadmap. URL: https://study.com/articles/Become_a_Philologist_Education_and_Career_Roadmap.html.
10. Berns M. *Concise Encyclopedia of Applied Linguistics*. Oxford: Elsevier Ltd. 2010.
11. Biskub I. *Applied and Computational Linguistics* : підручник для студентів спеціальності «Прикладна лінгвістика». Луцьк : «Вежа». 2007. 303 с.
12. How to Become a Philologist in the US. URL: <https://www.careeraddict.com/become-a-philologist-in-the-us>.
13. Why did I choose the profession of philologist?. *Online presentation*. URL: <https://en.ppt-online.org/354661>.

Додаткова література

14. Не тільки вчителька укрмови: 7 професій для філолога. URL: <https://studway.com.ua/ne-tilki-vchitelka-ukrmovi/>.
15. Linguistics as a Profession. Linguistic Society of America URL: <https://www.linguisticsociety.org/resource/linguistics-profession>.
16. Кто такой филолог? URL: <https://filolog2013.blogspot.com/>.